

CAREERIAN OPISKELU- HUOLTOSUUNNITELMA

Sisällysluettelo

Opiskeluhoitoa koskevat säännökset.....	3
Opetushallituksen määräykset opiskeluhoollon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista	4
Opetushallituksen määräykset opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta	4
OPISKELUHUOLTO	5
1.1 Opiskeluhoollon kokonaistarve Careeriassa ja käytettävissä olevat palvelut.....	6
1.2 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista	7
1.3 Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta	8
OPISKELUHUOLLON KOKONAISUUS	9
2.1 Toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi.....	9
2.2 Toimenpiteet yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi	15
YHTEISTYÖ OPISKELIJOIDEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA.....	20
SUUNNITELMA OPISKELIJAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ	24
LÄHTEET	31

Opiskeluhoiltoa koskevat säännökset

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 2 §:n mukaan ammatillisen koulutuksen tavoitteena on tukea opiskelijoiden kehitystä hyväksi, tasapainoisiksi ja sivistyneiksi ihmisiksi ja yhteiskunnan jäseniksi sekä antaa opiskelijoille jatko-opintovalmiuksien, ammatillisen kehittymisen, harrastusten sekä persoonallisuuden monipuolisen kehittämisen kannalta tarpeellisia tietoja ja taitoja. Koulutusta alle 18-vuotiaalle opiskelijalle suunniteltaessa, järjestettäessä ja siitä päätettäessä on ensisijaisesti huomioitava lapsen etu.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 124 §:n mukaan alle 18-vuotiaille opiskelijoille järjestettävässä koulutuksessa tulee olla yhteistyössä huoltajien kanssa. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) 2 §:n mukaan lain tarkoituksena on edistää oppilaitosyhteisön ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Lain 3 §:n mukaan opiskeluhoiltoon sisältyvät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 §:n tarkoitetun koulutuksen järjestäjän päättämät opiskeluhoilto ja opiskeluhoilto palvelut, joita ovat opiskeluterveydenhoilto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 6 §:n opetussuunnitelman mukaisella ja koulutuksen järjestäjän opiskeluhoilolla tarkoitetaan toimintaa, jonka avulla tuetaan yhteisöllistä ja yksilöllistä hyvinvointia sekä terveellisen ja turvallisen oppimisympäristön syntymistä, edistetään mielenterveyttä ja ehkäistään syrjäytymistä sekä edistetään oppilaitosyhteisön hyvinvointia. Lisäksi opiskeluhoilto avulla tuetaan oppimista sekä tunnistetaan, lievennetään ja ehkäistään mahdollisimman varhain oppimisen esteitä, oppimisvaikeuksia ja opiskeluun liittyviä muita ongelmia.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan koulutuksen järjestäjän on laadittava opiskeluhoilto kokonaisuuden toteuttamiseksi koulutuksen järjestäjän opiskeluhoilto suunnitelma. Opetushallituksen valtuutuksesta antaa määräyksiä opiskeluhoilto suunnitelman laadinnasta säädetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:ssä.

Opiskeluhoiltoa toteutetaan opetustoimen sekä hyvinvointialueen monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Mitä jäljempänä todetaan hyvinvointialueesta, koskee myös Helsingin kaupunkia. Opiskeluhoilto on kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoilto palveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden tehtävä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 3 ja 4 §:n mukaan ensisijainen vastuu opiskeluyhteisön hyvinvoinnista on oppilaitoksen henkilökunnalla.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaan hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa opiskeluhoilto psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan sijaitsevien ammatillista tutkintokoulutusta antavien oppilaitosten opiskelijoille heidän kotipaikastaan riippumatta. Hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa myös opiskeluterveydenhoilto järjestämisestä terveydenhoilto laissa säädetyn mukaisesti.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 9 §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 99 § tarkoitettuun koulutuksen järjestäjän päätökseen perustuva opiskeluhoilto suunnitelma toteutuu. Palveluiden järjestämisestä vastaa hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee lukuun ottamatta oppilas- ja opiskelijahuoltolain 10 §:n mukaisia erityisoppilaitoksia, jotka saavat itse järjestää opetuksen ja koulutuksen tueksi opiskelijoiden terveydenhoilto palveluja. Opiskelijalla on oikeus saada

maksutta sellainen opiskeluhoito, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Opiskeluhoitoa toteutetaan oppilas- ja opiskelijahuoltolain 4 §:n mukaan yhteisöllisenä opiskeluhoitona, jonka lähtökohtana on opiskelijan ja huoltajan osallisuus ja kuulluksi tuleminen sekä yksilökohtaisena opiskeluhoitona (5 §), jolla tarkoitetaan yksittäiselle opiskelijalle annettavia opiskeluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalveluja, monialaista yksilökohtaista opiskeluhoitoa sekä erityisoppilaitoksissa 10 §:n mukaisesti opetuksen ja koulutuksen tueksi järjestettäviä sosiaali- ja terveystalvveluja.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 18 §:n mukaan opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa. Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen opiskelija voi saman pykälän mukaan painavasta syystä kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoitoasian käsittelyyn tai antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoillon tietoja huoltajalleen, jollei se ole selvästi hänen etunsa vastaista. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoillon palveluja.

Opetushallituksen määräykset opiskeluhoillon keskeisistä periaatteista ja tavoitteista

Ammatillisessa koulutuksessa yhteisöllisessä opiskeluhoillossa tulee painottaa ennaltaehkäiseviä, osallistavia, ohjauksellisia ja esteettämiä toimintatapoja. Fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen on osa yhteisöllistä toimintakulttuuria.

Opiskeluhoitopalvelujen tulee pyrkiä madaltamaan eri keinoin opiskelijoiden kynnystä hakea ajoissa tarvitsemaansa tukea tai palveluja. Yksilökohtaisessa opiskeluhoillossa luottamuksellisuus ja tietosuoja ovat olennaisia toiminnan onnistumisen edellytyksiä ja sen eettinen perusta. Opiskeluhoitopalvelut järjestetään ensisijaisesti lähipalveluna, jolle koulutuksen järjestäjän tulee tarjota asianmukaiset tilat. Toisen asteen opiskeluterveydenhuollon palveluja voidaan järjestää myös keskitetysti opiskeluterveydenhuollon toimipisteessä. Tällöinkin palvelun on oltava helposti opiskelijoiden saavutettavissa.

Ammatillisessa koulutuksessa tulee opiskeluhoillossa ottaa huomioon ammatillisen koulutuksen eri tutkintojen, koulutusten ja oppimisympäristöjen moninaisuus. Ammattiin opiskelevien työelämään soveltuvuuteen liittyvät fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen opiskelukykyyn sekä turvallisuuden vaatimukset korostuvat eri oppimisympäristöissä tapahtuvassa opiskelussa ja erityisesti koulutussopimuksessa. Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen, osaamistavoitteiden sekä ammatillisten tutkinnon osien terveyttä, turvallisuutta ja toimintakykyä edistävien ammattitaitovaatimusten saavuttaminen edistävät osaltaan opiskeluhoilolle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Ammatillisessa koulutuksessa tulee motivoida opiskelijoita myös työkykypassin tai sen osien suorittamiseen. Opiskelun edistämisessä tarvitaan myös joustavaa yhteistyötä työelämän kanssa, muuta monialaista asiantuntijuutta ja viranomaisyhteistyötä, erityistä tukea sekä kuntouttavia toimenpiteitä. Tapauskohtaisesti ja opiskelijan suostumuksella koottavien monialaisten asiantuntijaryhmien tavoitteena on opiskelijan oppimisen edistäminen ja hyvinvoinnin vahvistaminen.

Opetushallituksen määräykset opiskeluhoitosuunnitelman laatimisesta

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan tulee koulutuksen järjestäjän laatia opiskeluhuollon kokonaisuuden toteuttamiseksi opiskeluhuoltosuunnitelma. Koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman tulee sisältää opiskeluhuollon toteuttamisen tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhuollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi (omavalvonta) sekä oppilaitoskohtaisesti tarkennetut tiedot asiakokonaisuuksista 1–4. Koulutuksen järjestäjän on seurattava suunnitelman toteutumista oppilaitoksissa ja tarkistettava sitä tarvittaessa.

Koulutuksen järjestäjän tulee valmistella kutakin koulutusmuotoa koskevan määräyksen mukainen erillinen opiskeluhuoltosuunnitelma. Opiskeluhuoltosuunnitelma laaditaan yhteistyössä oppilaitosten henkilöstön, opiskeluhuoltopalvelujen henkilöstön, opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa kanssa. Suunnitelma liitetään kunnan lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan. Hyvinvointialueella on terveydenhuoltolain (378/2022) 15 a §:n mukainen yhteistyövelvoite koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman valmistelussa.

Opiskeluhuoltosuunnitelmassa tulee ottaa huomioon 14 §:ssä edellytetyjen koulutuksen järjestäjän monialaisen opiskeluhuollon ohjausryhmän ja monialaisen oppilaitoskohtaisen opiskeluhoitoryhmän linjaukset opiskeluhuollon toteuttamisesta, ohjauksesta, arvioinnista ja kehittämisestä. Koulutuksen järjestäjän tulee kuulla myös opiskelijakuntaa ennen opiskeluhuoltosuunnitelman vahvistamista. Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opiskeluhuollon toteuttamista, arviointia ja kehittämistä varten suunnitelmassa on oppilaitoskohtaisesti alla kuvatut tiedot (asiakokonaisuudet 1–4). Koulutuksen järjestäjä päättää paikallisesti, miten tarvittavat tiedot kootaan ja miten oppilaitosten toimintaa niiden avulla ohjataan.

OPISKELUHUOLTO

Opiskeluhuoltolain mukainen opiskeluhuolto koskee kaikkia ammatillisen tai tutkintoon valmistavan koulutuksen (TUVA) opiskelijoita, myös työvoimakoulutuksena perustutkintoa suorittavia opiskelijoita (1287/2013, 1 §). Ammatillisen koulutuksen opiskeluhuollon tavoitteena on edistää opiskelijoiden oppimista, fyysistä ja psyykkistä terveyttä ja sosiaalista hyvinvointia ja huolehtia oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista sekä oppimisympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta. Opiskeluhuolto toteutetaan sekä yhteisöllisenä että yksilökohtaisena opiskeluhoitona. Ennaltaehkäisevän toiminnan tulee olla opiskeluhuollon painopisteenä.

Opiskeluhuoltoon sisältyy yhteisöllinen opiskeluhuolto sekä yksilölliset opiskeluhuollon palvelut, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä opiskeluterveydenhuollon palvelut. Palveluiden järjestämisestä vastaa oppilaitoksen sijaintikunnan hyvinvointialue. Opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhuolto, jota koulutukseen osallistuminen edellyttää lukuun ottamatta yli 18-vuotiaiden opiskelijoiden sairaanhoitopalveluja.

Opiskeluhuolto järjestetään monialaisessa yhteistyössä opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa siten, että siitä muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijoiden, heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Opiskeluhuolto kuuluu kaikkien oppilaitoksissa työskentelevien ja opiskeluhoitopalveluista vastaavien työntekijöiden tehtäviin. Koulutuksen järjestäjällä ja oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista ja oppimisympäristöjen turvallisuudesta.

Opiskeluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestämisestä vastaa kunkin Careerian toimipisteen sijaintikunnan hyvinvointialue (Itä-Uusimaa, Vantaa-Kerava, Helsinki) opiskelijan kotipaikasta riippumatta. Oppivelvollisuusiän ylittäneet kotoutumiskoulutuksessa olevat maahanmuuttajat eivät ole oikeutettuja opiskeluterveydenhuoltoon tai kuraattori- ja psykologipalveluihin.

1.1 Opiskeluhoillon kokonaistarve Careeriassa ja käytettävissä olevat palvelut

Careeria on monialainen ammatillista perus- ja lisäkoulutusta antava toisen asteen oppilaitos, jolla on toimipisteitä Helsingissä, Keravalla, Porvoossa ja Vantaalla. Ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa opiskelee vuosittain n. 3000 opiskelijaa.

(Mitoitukset 780 opiskelijaa / psykologi, 670 opiskelijaa / kuraattori ja 570 opiskelijaa / terveydenhoitaja)

Paikkakunta	Toimipiste	Opiskelijamäärä	Syky 2025	Asiantuntijat
Helsinki	Herttoniemi	787 perustutkinnot 462 Ammattitutkinto 138 Eat 187		kuraattori psykologi terveydenhoitaja
Kerava	Kerava	Yhteensä 100 Perustutkinto 97 Ammattitutkinto 1 Eat 2		kuraattori psykologi terveydenhoitaja
Porvoo	Ammattitie	Yhteensä 123 Perustutkinto 100 Ammattitutkinto 16 Eat 7		kuraattori psykologi terveydenhoitaja
Porvoo	Hevosenkengänkatu	Yhteensä 593 Perustutkinto 517 Ammattitutkinto 31 Eat 45		kuraattori psykologi terveydenhoitaja
Porvoo	Perämiehentie	Yhteensä 938 Perustutkinto 843 Ammattitutkinto 66 eat 29		kuraattori psykologi terveydenhoitaja
Vantaa	Virnatie	Yhteensä 632 Perustutkinto 367 ammattitutkinto 167 eat 98		kuraattori psykologi terveydenhoitaja

Porvoon Pomo-talon opiskelijat on laskettu HKK:n ja PMT:n opiskelijamääriin.

Hius- ja kauneusopiskelija määrä on n 45 opiskelijaa alkusyksyllä -25 ennen kuin siirtyvät HKK:n toimipisteeseen.

1.2 Arvio käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista

Arvioon kokonaistarpeesta sisältyvät yksilökohtaisessa ja yhteisöllisessä opiskeluhoitossa sekä opiskeluhoitoyhteistyössä tarvittavat resurssit. Arviossa tulee ottaa huomioon opiskelijamäärien lisäksi esimerkiksi opiskelijoiden terveyden ja hyvinvointiin sekä opiskeluyhteisöön ja oppimisympäristöihin liittyvät tarpeet, erityistä tukea tarvitsevien opiskelijoiden lukumäärä sekä eri-ikäisten ja maahanmuuttajataustaisten opiskelijoiden lukumäärä ja osuus. Arviota laadittaessa tulee hyödyntää monipuolisesti nuorten terveyttä, hyvinvointia ja elinoloja koskevia selvityksiä ja seurantatietoja, opiskeluhoitoyhteistyöstä kertynyttä tietoa ja kokemusta sekä opetushenkilöstöltä, huoltajilta ja erityisesti opiskelijoilta saatua palautetietoa.

Toimipiste	Erityispiirre- tai tarve
Helsinki	Paljon aikuisopiskelijoita ja maahanmuuttajataustaisia
Kerava	Paljon aikuisopiskelijoita ja maahanmuuttajataustaisia
Porvoo Ammattitie	Osa opiskelijoista yhteishaun opiskelijoita ja aikuisopiskelijoita
Porvoo Hevosenkengänkatu	Yhteishaun kautta tulevia opiskelijoita ja aikuisopiskelijoita
Porvoo Perämiehentie	Yhteishaun kautta tulevia opiskelijoita ja aikuisopiskelijoita vähemmän, TUVA-koulutus oppivelvollisia ja aikuisia
Vantaa	Oppivelvollisia opiskelijoita ja paljon aikuisopiskelijoita ja maahanmuuttajataustaisia

Arviossa käytettävissä olevista opiskeluhoitopalveluista ilmoitetaan kaikkien opiskeluhoitopalvelujen ammattilaisten (opiskeluterveydenhuolto sekä kuraattori- ja psykologipalvelut) henkilötyövuodet.

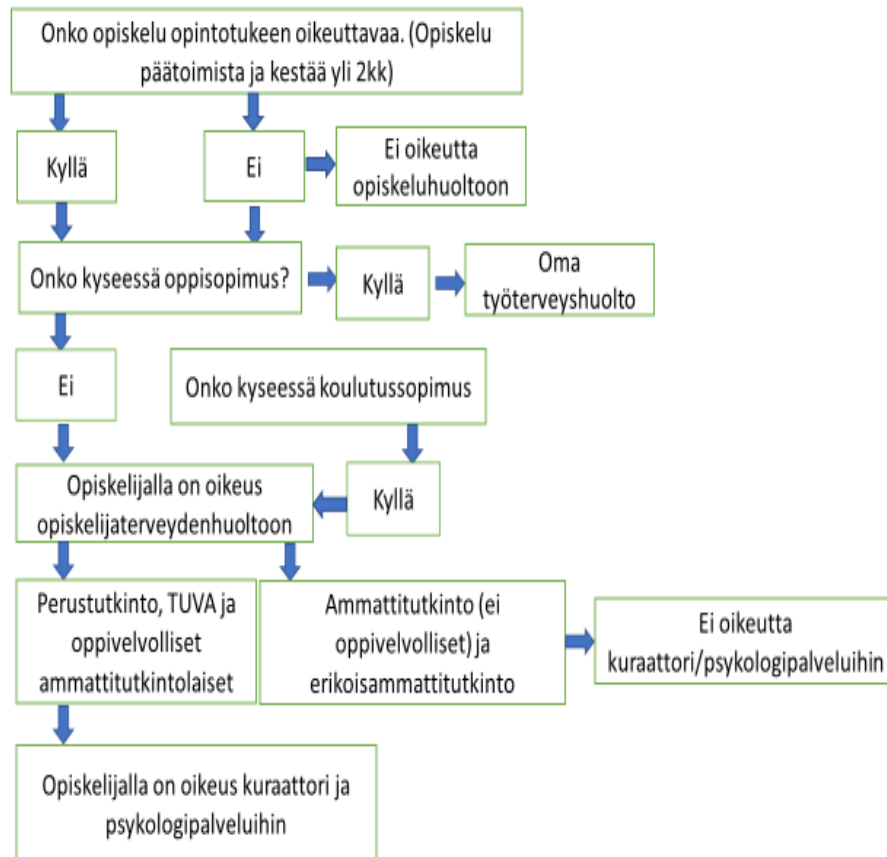
Kuraattori- ja psykologipalveluihin oikeutettuja ovat:

1. opiskelijat, jotka suorittavat ammatillista perustutkintoa tai tutkinnon osaa
2. opiskelijat, jotka ovat työhön ja itsenäiseen elämään valmentavassa koulutuksessa
3. opiskelijat, jotka ovat tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA)

Palveluihin eivät ole oikeutettuja ammattitutkintoa (paitsi oppivelvolliset) ja erikoisammattitutkintoa opiskelevat. Heille voidaan kuitenkin antaa ohjausta ja neuvontaa muista palveluista ja palveluihin hakeutumisesta.

Opiskeluterveydenhoitajan palveluihin oikeutettuja ovat:

1. opiskelijat, jotka suorittavat ammatillista perustutkintoa, ammattitutkintoa tai erikoisammattitutkintoa tai niiden osaa
2. opiskelijat, jotka ovat tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA)

Kaikilla opiskelijoilla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta sekä tarvittaessa erityisopetusta.

Careeriassa jokainen henkilökuntaan kuuluva tukee ja kannustaa omalla toiminnallaan opiskelijoita opiskeluun. Opiskeluhoollon palveluita tarjoavat kuraattorit, terveydenhoitajat, lääkärit ja psykologit. Tämän lisäksi oppilaitoksen erityisen tuen toimijat (ervat), opinto-ohjaajat tukevat opiskeluhoollon toteutumista tiiviissä yhteistyössä.

Osaamisalojen opettajat toimivat opiskelijoiden lähellä jokapäiväisessä työskentelyssä. Jokaiselle opiskelijalle on nimetty vastuunopettaja, joka huolehtii ryhmänsä opintojen sujumisesta. Opiskelijoiden opinpolulla kohtaamiin haasteisiin pyritään vastaamaan eri asiantuntijoiden moniammatillisella yhteistyöllä. Lisäksi toivotaan, että opiskeluhoollon toimijat pyrkisivät jalkautumaan opiskelijoiden pariin mahdollisimman paljon, jolloin opiskelijan on helppompaa lähestyä toimijoita.

1.3 Arvio opiskeluhoollon kokonaistarpeesta

Opiskeluhoollon kokonaistarpeen arvio pohjautuu sekä valtakunnallisiin opiskelijaterveyskyselytietoihin että Careerian omiin kyselyihin, joilla on kartoitettu häirintä- ja kiusaamistilanteita sekä tuen tarpeen ja sen saatavuuden tilannetta opiskelijoiden näkökulmasta. Seurantatietoa kertyy mm. seuraavista yhteyksistä:

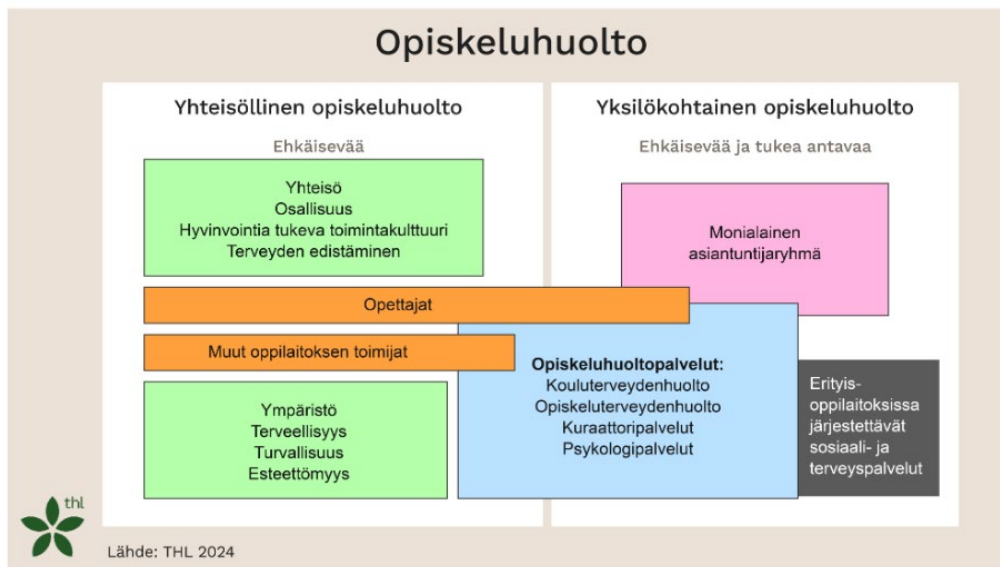
- Kouluterveyskysely

- Arvo-kysely
- TEA-viisari
- Hyvinvointiryhmien tapaamiset
- Läheisten tilaisuudet
- Turvallinen oppimisympäristö -kysely

Opiskeluhoollon laatua seurataan Careerian laatujärjestelmän mukaisesti. Opiskeluhoollon tarve koostuu Careerissa suurimmaksi osaksi opiskelijan oppimisen ja opintojen edistymisen tukemisesta. Opiskeluhoollon vastuulla on kartoittaa mahdollisia oppimisen etenemisen ongelmia ja haasteita sekä löytää niihin ratkaisuja. Opiskeluhoollon vastuualueita ovat myös yhteisöllisyyden ja osallisuuden edistäminen ja tukeminen.

OPISKELUHOOLLON KOKONAISUUS

Opiskeluhoolto on yhteisöllisestä opiskeluhoollosta ja opiskelijan yksilökohtaisesta tuesta muodostuva toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus.

Opiskeluhoollon kokonaisuus THL

2.1 Toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi

Yhteisöllinen opiskeluhoolto pitää sisällään oppilaitoksen toimintakulttuurin ja toimet, joilla edistetään opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia, vuorovaikutusta, osallisuutta, ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta sekä esteettömyyttä. Koulutuksen järjestäjän tulee määrittellä käytettävissä olevat yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatavat sekä niihin liittyvät toimenpiteet opiskelijan ja opiskeluyhteisön terveyden, turvallisuuden ja hyvinvoinnin seuraamiseksi ja edistämiseksi seuraavasti:

Oppilaitoskohtaisen opiskeluhoolloryhmän johtaminen, kokoonpano, tehtävät ja toimintatavat

Oppilaitoskohtaista opiskeluhoolloryhmää johtaa koulutuksen järjestäjän nimeämä edustaja. Koulutuksen järjestäjä päättää yhteistyössä opiskeluhoollon palveluja tuottavien tahojen kanssa tarkemmin opiskeluhoolloryhmien kokoonpanosta, tehtävistä ja toimintatavoista.

Opiskeluhoitoryhmän tehtäviin voi kuulua esimerkiksi:

- Opiskeluhoitoa koskevan tiedon kokoaminen eri lähteistä
- Rakenteiden ja toimintatapojen luominen yhteisölliselle ja ennalta ehkäisevälle työlle
- Opiskeluhoitoryhmän omien toimintatapojen kehittäminen ja arviointi
- Osallisuudesta huolehtiminen (ml. oppilaat ja opiskelijat, huoltajat, yhteistyökumppanit)
- Opiskeluhoitosuunnitelman (+ turvallisuussuunnitelmien) valmistelu
- Opiskeluhoollosta tiedottaminen
- Yhteisöllisen opiskeluhoitotyön seuranta ja arviointi

Yhteisöllistä opiskeluhoitoa toteuttavat kaikki oppilaitosten arjessa. Careerian henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. Myös yksilökohtaisia opiskeluhoitopalveluja antava henkilöstö eli kuraattorit ja psykologit sekä koulu- ja opiskelu- ja terveydenhuollon ammattilaiset osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoillon kehittämiseen osana työtehtäviään.

Yhteisöllisen opiskeluhoillon tavoitteena on hyvinvoiva opiskeluyhteisö, jossa opiskelija tuntee kuuluvansa joukkoon ja kokee tulevansa kuulluksi. Tavoitteeseen pääseminen edellyttää, että koko oppilaitoksen henkilökunta toimii opiskelijalähtöisesti. Yhteisöllisyyttä edistetään monin erilaisin tavoin, jotka on aikataulutettu Careerian toimipistekohtaiseen yhteisölliseen hyvinvoinnin vuosikelloon.

Opiskeluympäristön viihtyisyys, turvallisuus sekä olemassa olevien sääntöjen ja toimintamallien noudattaminen luovat omalta osaltaan hyvinvointia. Koko opiskeluympäristön (piha-alueet, yleiset tilat, luokkatilat) kehittämistä jatketaan edelleen yhteistyössä opiskelijoiden kanssa. Olennaisen tärkeää on se, että henkilökunta näkyy ja on helposti saatavilla opiskelijan arjessa.

Aktiivinen ja toimiva Opiskelijakunta sekä tutortoiminta ovat tärkeitä voimavaroja yhteisöllisyyden kannalta. Näiden näkyminen oppilaitoksen arjessa entistä monipuolisemmin edistää oppilaitoksen yhteishenkeä. Opiskelijoille tarjotaan myös mahdollisuuksia osallistua erilaisiin turnauksiin ja tapahtumiin.

Monialainen yhteistyö oppimisympäristöjen terveellisuuden, turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin tarkastamiskäytäntöjä varten

Opiskeluterveydenhuollon tehtävänä on oppilaitosympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä oppilaitosyhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta. Tarkastuksessa arvioidaan sekä fyysistä ympäristöä että psykososiaalista hyvinvointia, ja sen pohjalta laaditaan toimenpidesuunnitelmat. Tehtävää toteutetaan tarkastamalla oppilaitokset kolmen vuoden välein (Terveystieteiden tutkimuskeskuslaki 1326/2010).

Riskienarvioinnit opiskeluympäristöissä vuosittain

Careeriassa tehdään osastokohtaiset toimintaympäristöjen riskienkartoitukset ja ne päivitetään vuosittain. Löydettyihin riskeihin tehdään parannustoimenpiteitä, jotta riskien todennäköisyys tai seuraus saadaan alhaiselle tasolle.

Työsuojelukävelyt vuosittain

Työsuojelukävelyillä keskitytään tarkastelemaan tilojen siisteyttä, laitteiden ja työvälineiden kuntoa sekä suojausten asianmukaisuutta. Lisäksi tarkastellaan yhteisten ohjeiden noudattamista.

Työpaikkaselvitykset

Yhteistyössä terveyshuollon kanssa järjestetään vuosittain 2-3 työpaikkaselvitystä. Työpaikkaselvitykset ovat lakisääteisiä ja ovat osa työterveyshuollon toimintaohjelmaa.

Palautejärjestelmä

Palautejärjestelmä on toteutettu niin, että kaikki voivat antaa sähköisesti palautetta sekä ilmoittaa poikkeamista. Työsaleissa, luokissa sekä yhteisissä tiloissa on QR-koodilla varustettu ohje palautteiden antamisesta. Palautetta voi antaa mobiililaitteella tai tietokoneella.

Ympäristökeskusten valvontasuunnitelmien mukaiset tarkastukset

Tarkastuksissa keskitytään tilojen puhtauteen, ilmanvaihtoon, meluun, lämpötilaan ja vetoisuuteen. Tarkastus toteutetaan säännöllisin väliajoin.

Tutkintokohtaisista terveydentilavaatimuksista ja muista opintoihin liittyvistä edellytyksistä tiedottaminen

Careerian ulkosilla sivuilla tiedotetaan Sora-tutkintojen terveydentilavaatimuksista. Hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei saa olla esteenä opiskelijaksi ottamiselle. Opiskelijaksi ei kuitenkaan voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään kykenevä koulutukseen liittyviin käytännön tehtäviin oppilaitoksessa, työpaikalla tai muussa oppimisympäristössä, jos lain ammatillisesta koulutuksesta tarkoitettuihin tutkintoihin liittyvät turvallisuusvaatimukset sitä edellyttävät ja jos estettä ei voida kohtuullisin toimin poistaa. (Hakijan terveys ja toimintakyky.)

Koulutukseen osallistumisen seuranta, poissaolojen ehkäiseminen ja niihin liittyvät toimenpiteet

Opiskelijan elämäntilanteeseen tai oppimiseen liittyvistä ongelmista voivat kertoa mm. poissaolot tai se, etteivät opinnot etene. Opettajat merkitsevät opiskelijan läsnä- ja poissaolot Wilmaan päivittäin. Sitä kautta voidaan seurata opiskelijan opintotilannetta. Opettaja, kenen tunnit sinä päivänä, varmistaa yhteyden opiskelijaan heti ensimmäisen poissaolopäivän aikana opiskelijaan ja/tai huoltajaan, jos opiskelijasta ei ole tullut yhteydenottoa tai merkintää Wilmaan tai selvitystä poissaolosta.

Opettajat kirjaavat Wilmaan opiskelijan tietoihin kaikki yhteydenotot riippumatta siitä, onko opiskelija tai huoltaja tavoitettu. Lisäksi sinne kirjataan suunnitelmat siitä, mitä on mahdollisesti sovittu.

Tuen portaat opiskelijan opintojen etenemisen tukemiseen

Opiskelijoihin, joiden opinnot eivät ole edenneet toivotulla tavalla ja/tai läsnäolo on ollut epäsäännöllistä, ottaa vastuupettaja yhteyttä. Yhteyden avulla opettaja selvittelee syitä sekä mahdollista opiskeluhoollollista erityisen tuen tai opinto-ohjauksen tarvetta sekä on alaikäisen kohdalla yhteydessä huoltajiin.

Vastuupettajan tehtävänä on reagoida opiskelijan poissaoloihin heti, jos niitä alkaa ilmaantua. Jos opiskelijaa tai myöskään huoltajaa ei tavoiteta kenenkään taholta ja poissaolot jatkuvat, Careerissa poissaoloihin tai opintojen etenemättömyyteen puuttumiseksi on käytössä kuulemiskirjemenettely (kirje kuulemiseen), jonka avulla varmistetaan opiskelijan ja tarvittaessa myös huoltajan kuuleminen poissaoloihin puuttumiseksi ja opintojen jatkamiseksi. Yhteydenoton jälkeen opiskelijan kanssa tehdään suunnitelma siitä, miten opinnot voivat jatkua ja edetä. Vastuupettaja kirjaa sovitut asiat HOKS:aan ja merkitsee Wilmaan ohjauksen ja tuen sivuille merkinnän HOKS:in päivityksestä.

Koulutuksen keskeytymistä ehkäisevät toimenpiteet

Oppilaitos on monenlaisten sosiaalisten tilanteiden, kohtaamisten ja yhdessä tekemisen paikka. Opinnoissa kuulutaan aina johonkin ryhmään. Kiinnittyminen omaan ryhmään on yksi tärkeimmistä tekijöistä, jotta opiskelija menestyy opinnoissaan. Opiskelijan kiinnittyminen opintoihin ja kavereiden löytyminen ovat omalta osaltaan avainasemassa opiskelijan valmistumiseen.

Silloin kun opiskelijan kanssa toimivalla Careerian työntekijällä herää huoli opiskelijan opintojen etenemisestä ja oppimisesta, otetaan yhteyttä yksikön erityisestä tuesta vastaavaan opettajaan. Hän kartoittaa mahdollisen erityisen tuen tarpeen ja aloittaa tarvittaessa

erityisen tuen prosessin. Mitä aikaisemmin erityisen tuen tarve huomataan, sitä helpommin vältetään vaikeuksien kasautuminen ja mahdollinen opintojen keskeytyminen. Opiskelijan mahdolliseen alan vaihtoon annetaan tukea ja ohjausta opinto-ohjaajan toimesta.

Opiskelijalle on tehty myös uuden opiskelijan tietopaketti, johon voi tutustua opintojen alussa ja niiden aikana.

Esteettömän oppimisympäristön turvaaminen ja tapaturmien ehkäiseminen

Opiskelun esteettömyydellä tarkoitetaan usein sitä, että jokainen opiskelija ja henkilökunnan jäsen voi ominaisuuksistaan riippumatta toimia yhdenvertaisesti muiden kanssa. Fyysisen ympäristön esteettömyyden ohella on tärkeää kiinnittää huomiota viestintään, ohjaukseen ja vuorovaikutukseen (sosiaalisen ympäristön esteettömyys). Pedagoginen esteettömyys puolestaan tarkoittaa opiskelun avoimuutta ja opiskelijoiden monenlaisuuden huomioimista opetuksessa. Opetuksen saavutettavuus ja esteettömyys hyödyttävät kaikkia opiskelijoita, mutta erityisen tärkeää se on niille opiskelijoille, joilla on jokin oppimisvaikeus, vamma tai sairaus.

Toimintaohjeet tupakoinnin, nuuskaamisen ja päihteidenkäytön ennaltaehkäisyyn

Päihteidenkäytöllä voi olla merkittävä vaikutus työssä suoriutumiseen ja työssä jaksamiseen. Nuorena aikuisena omaksutut päihdekäyttötottumukset usein jatkuvat samanlaisina myöhemmin elämässä. Siksi päihdekäyttöä pitää pohtia jo opiskeluaikana. Opiskelijan päihdeongelma voi näkyä esimerkiksi toistuvina poissaoloina, myöhästelyinä, tehottomuutena tai opintojen viivästymisenä.

Ehkäisevä päihdetyö on osa koulun ja oppilaitoksen arkea. Se nojaa tutkimuksessa vaikuttaviksi arvioituihin käytäntöihin ja suosituksiin. Johtamisella varmistetaan työn jatkuvuus ja se, ettei ehkäisevä päihdetyö jää koulutyöstä erillisiksi kertaluonteisiksi tempauksiksi, tapahtumiksi tai oppitunneiksi.

Huumausainetestaukseen lähettämiseen liittyvät säännökset koskevat kaikkien koulutusalojen tutkintoja opintoihin liittyvien käytännön tehtävien tai työssäoppimisen yhteydessä tai tilanteessa, jolloin opiskelijalla on riippuvuus huumeista. Koulutuksen järjestäjä voi velvoittaa opiskelijan esittämään huumausainetestiä koskevan todistuksen.

Alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden päihde-epäilyjen kohdalla otetaan yhteyttä huoltajiin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja yhteistyötä huoltajan kanssa tehdään jatkotoimien ja hoidon suunnittelussa. Huumausainetestiä koskevan todistuksen vaatimisesta on ilmoitettava opiskelijan huoltajalle.

Huumausainetestaukseen liittyvät säädökset koskevat kaikkien alojen opiskelijoita ammatillisessa koulutuksessa.

Huumausainetestiä koskevalla todistuksella tarkoitetaan koulutuksen järjestäjän osoittaman laillistetun terveydenhuollon ammattihenkilön antamaa todistusta, josta ilmenee, että opiskelijalle on tehty huumausainetesti huumausaineen käytön selvittämiseksi sekä testin perusteella laadittua selvitystä siitä, onko opiskelija käyttänyt huumausaineita muihin kuin lääkinnällisiin tarkoituksiin siten, että hänen toimintakykynsä on heikentynyt. Todistus on esitettävä koulutuksen järjestäjän määräämässä kohtuullisessa ajassa.

Päihteiden väärinkäyttötapauksissa alle 18-vuotiaan kohdalla tulee lastensuojelulain mukaan tehdä ilmoitus lastensuojeluviranomaisille. Sosiaalitoimi vastaa tämän jälkeen mahdollisista lastensuojelullisista toimenpiteistä.

Henkilöstön perehdytys ja osaamisen varmistaminen yhteisöllisessä työssä

Koko oppilaitosyhteisöä tukeva ehkäisevä yhteisöllinen työ on opiskeluhuollon ensisijainen toteuttamismuoto. Hyvinvoiva opiskeluyhteisö sekä terveellinen ja turvallinen opiskeluympäristö ovat opiskelijoiden hyvinvoinnin edellytyksiä.

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan koulun tai oppilaitoksen toimintakulttuuria ja toimia, joilla edistetään

- oppimista
- terveyttä ja hyvinvointia
- vuorovaikutusta
- osallisuutta
- ympäristön terveellisyyttä ja turvallisuutta
- esteettömyyttä

Jokaisella oppilaitoksessa työskentelevällä on velvollisuus edistää opiskelijoiden ja koko koulu- ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä yhteistyötä huoltajien kanssa. Toiminta sisältää henkilöstön perehdytyksen ja yhteisöllisen osaamisen.

Opiskeluun liittyvien matkojen, kuljetusten ja odotusaikojen turvallisuutta koskevat ohjeet

Opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle (164/2022).

Turvallisen oppimisympäristön luominen sekä poikkeamiin varautuminen on osa oppilaitoksen huolenpito- ja turvallisuuskulttuuria. Terveiden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen oppilaitoksessa on samalla myös kriisitilanteiden ennaltaehkäisyä ja niihin varautumista.

Kriisitilanteiden ehkäisy ja niihin varautuminen

Careeriaan on laadittu [kriisisuunnitelma](#), jonka keskeisinä tavoitteina on vahvistaa henkilöstömme ja opiskelijoidemme kykyä selviytyä vaikeissa tilanteissa sekä tukea oppilaitosyhteisömme toipumista ja selviytymistä kriisien jälkeen. Suunnitelma sisältää toimintamalleja erilaisten kriisitilanteiden kohtaamista ja jälkihoidon järjestämistä varten sekä ohjeituksen [kriisitilanneviestintään](#).

Lisäksi Careeriassa on [yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma](#), jossa tavoitteena on tasa-arvoinen, yhteistyökykyinen sekä tuloksekas työympäristö, jossa tasa-arvo on osa koko toimintakulttuuria. Tasa-arvon edistäminen on kaikkien oppilaitoksen jäsenten velvollisuus.

On tärkeää havainnoida ja huomioida, mitä opiskelijoiden välillä tapahtuu ja miksi, jotta eri tilanteet ja niiden seuraukset tunnistetaan. Epäasiallisen kohtelun selvittäminen on aikuisen vastuulla. Oppilaitoksen henkilökunnan tehtävänä on myös luoda opiskelijoille avoin ilmapiiri, jossa voi kertoa mahdollisesta epäasiallisesta käytöksestä. Opiskelijoita rohkaistaan kertomaan kokemastaan henkilökunnalle, ja heitä rohkaistaan ottamaan epäasiallinen kohtelu puheeksi myös tilanteen sivustaseuraajan roolissa.

Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille

Kriisisuunnitelma kuuluu perehdytysohjelmaan, joka käydään läpi uuden henkilön perehdytysjaksolla. Kriisisuunnitelma on myös näkyvillä Intrassa. Opiskelijoille, huoltajille ja yhteistyötahoille tiedotetaan tarpeen mukaan.

Psykososiaalisen tuen ja jälkihoidon järjestäminen, toimintavalmiuksien ylläpitäminen

Psykososiaalista tukea sekä jälkihoitoa järjestetään hyvinvointialueiden sosiaali- ja kriisipäivystyksen kanssa yhdessä tehtyjen suunnitelmien mukaisesti. Henkilöstön osalta prosessit sovitaan työterveyden kanssa.

Suunnitelman arviointi ja päivittäminen

Suunnitelmaa arvioidaan ja päivitetään yhteisöllisen opiskeluhoollon arviointikokouksissa.

2.2 Toimenpiteet yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi

Opiskeluhooltosuunnitelmassa tulee määritellä opiskelijoiden käytettävissä olevat yksilökohtaisen opiskeluhoollon toteuttamistavat ja yhteistyö opiskelijan terveyden, hyvinvoinnin sekä opintojen edistämiseksi ja seuraamiseksi sekä tarvittavien yksilöllisten tukitoimien järjestämiseksi seuraavasti:

Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhoollopalveluihin

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan tässä yksittäiselle opiskelijalle annettavia:

- opiskeluterveydenhuollon palveluja
- psykologi- ja kuraattoripalveluja
- monialaista yksilökohtaista opiskeluhoolltoa

Yksilökohtainen opiskeluhoollto perustuu aina opiskelijan ja tarpeen vaatiessa hänen huoltajansa suostumukseen. Lähtökohtaisesti opiskeluhoolltoa toteutetaan yhteistyössä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Careerissa opiskelevien opiskelijoiden voidaan ajatella olevan ikänsä ja kehitystasonsa puolesta niin valveutuneita, että heidän oma suostumuksensa yksilökohtaiseen opiskeluhoolltoon riittää. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että huoltajia ei otettaisi mukaan työskentelyyn.

Sosiaali- ja terveydenhuoltohenkilöstön arvioidessa opiskelijan kieltäytymisen perusteita asiaa arvioidaan seuraavien kriteerien kautta: Kertomatta voidaan jättää, mikäli arvioidaan

opiskelijan olevan vaarassa, jos asiasta kerrotaan huoltajille. Tällaisissa tapauksissa pitää ottaa lastensuojelu mukaan.

Jos Careerian työntekijä arvioi, että opiskelija tarvitsee opiskeluhoitopalveluja, hänen on otettava viipymättä yhteyttä koulu- tai opiskeluterveydenhuollon työntekijään tai opiskeluhoollon psykologiin tai kuraattoriin **yhdessä** opiskelijan kanssa ja annettava tiedossaan olevat tuen tarpeen arvioimiseksi tarvittavat tiedot.

Jos yhteydenottoa ei ole mahdollista tehdä yhdessä, opiskelijalle on **annettava tieto** yhteydenotosta ja mahdollisuus keskustella yhteydenottoon liittyvistä syistä. Opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle on annettava tieto yhteydenotosta opiskeluhoollon työntekijään, jollei laissa säädetä toisin.

Mitä yksilökohtainen opiskeluhoito ei ole?

- Opetusta tai opinto-ohjausta
- Erityisopetusta
- Opiskelijan arviointia
- Yleistä moniammatillista yhteistyötä: "tiimityö", "verkostopalaveri", "moniammatillinen yhteistyö"
- Kurinpitoa
- Lastensuojelua

Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen yksittäisen opiskelijan tueksi

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoito tarkoittaa opiskelijan tuen tarpeen selvittämistä ja opiskeluhoollon tuen järjestämisestä monialaisesti. Yksittäisen opiskelijan monialaista opiskeluhoittoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen sekä opiskelijan suostumuksen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä. Ryhmään voidaan nimetä asiantuntijoita jäseneksi vain opiskelijan, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida annettavan suostumuksen merkitystä, hänen huoltajansa suostumuksella.

Monialaista yksilökohtaista opiskeluhoittoa toteutetaan aina tapauskohtaisesti koottavassa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Asiantuntijaryhmän kokoaa se, jolla huoli herää.

Asiantuntijaryhmä nimeää keskuudestaan vastuuhenkilön. Monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelystä laaditaan yksittäistä opiskelijaa koskeva opiskelijahuoltokertomus, johon kirjataan opiskelijan tiedot sekä toteutetut ja suunnitellut opiskeluhoollon toimenpiteet.

Moniammatillisuuden kriteeri toteutuu silloin, kun asian käsittelyyn osallistuu opetushenkilöstön lisäksi käsiteltävän asian mukaan opiskeluhoollon toimija. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen edellyttämään moniammatilliseen yhteistyöhön osallistuvat ammattihenkilöt harkitaan tapauskohtaisesti. Mukana ovat vain ne opettajat ja muut asiantuntijat, joiden työtehtäviin opiskelijan tuen suunnittelu tai toteuttaminen kulloinkin kuuluu. Vuorovaikutus on avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Palaveri tulee järjestää niin, että opiskelija voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi.

Kirjallinen suostumus täytetään mahdollisuuksien mukaan etukäteen, mutta viimeistään moniammatillisen palaverin alussa. Muutoin palaverin alkujärjestelyt hoidetaan suullisen luvan puitteissa.

Opiskeluhoitokertomusten laatiminen, säilytys ja vastuuhenkilön nimeäminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhoitokisterille

Careeria koulutuksen järjestäjänä ylläpitää rekisterinpitäjänä monialaisen yksilökohtaisen opiskeluhoitokertomusten asiantuntijaryhmien työstä muodostuvaa rekisteriä (opiskeluhoitokisteri). Rekisteriin tallennetaan monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhoitokertomuksessa asiantuntijaryhmän työstä laadittavat opiskeluhoitokertomukset sekä muut siihen liittyvissä tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä opiskelijaa koskevat asiakirjat ml. suostumukset. Careerissa on nimetty rekisterille vastuuhenkilö. Vastuuhenkilön tulee olla oppilaitoksen edustaja.

Pyydettyäessä osallistujien on mahdollista nähdä moniammatillisen palaverin suunnitelmat myöhemmin.

Opiskeluhoitoa koskevat rekisterit ovat aina erillisiä oppilaitoksen opetuksen tai koulutuksen järjestämiseen ja toteuttamiseen liittyvistä rekistereistä. Hyvinvointialueiden henkilöstö kirjaa opiskeluhoitokertomukset omiin sovittuihin järjestelmiinsä.

Yhteistyö opiskeluhoitopalvelujen kanssa henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) laadinnassa.

Laissa ammatillisesta koulutuksesta (531/2017, § 44) määrätään, että jokaiselle opiskelijalle laaditaan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). Tavoitteena on, että opiskelijan tutkintoon sisältyvistä opinnoista muodostuisi selkeä käsitys ja opinnot rakentuisivat omien toiveiden pohjalta. Tämän suunnitelman avulla voidaan ottaa huomioon opiskelijan henkilökohtaiset tavoitteet, toiveet ja tarpeet.

HOKS muodostuu tutkinnon perusteiden mukaisista pakollisista ja muista opinnoista. Opiskelijalla on oikeus ja velvollisuus osallistua opetukseen kaikissa pakollisissa opinnoissa ja valitsemissaan muissa opinnoissa, jotka sisältyvät hänen henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaansa.

Terveystarkastusten ja muun opiskeluterveydenhuollon toteuttamisessa tarvittava yhteistyö

Opiskelijoille järjestetään joustava pääsy terveystarkastuksiin.

Jos opettajalla on huolta opiskelijasta, hän voi olla yhteydessä opiskeluhoitokertomuksen työntekijöihin, kunhan on ensin keskustellut opiskelijan kanssa ja tuonut huolen esiin sekä saanut tiedonsiirtoluvan. Opiskeluhoitokertomuksen puolelta voidaan olla yhteydessä henkilökuntaan opiskelijan luvalla. Opiskelijan tarpeesta järjestetään moniammatillinen työryhmä tukemaan opiskelijan opintoja ja hyvinvointia.

Opiskelijoiden terveydentilan tai toimintakyvyn muutoksista johtuvien ja muiden ongelmien varhaista tunnistamista edistävät toimenpiteet

Lakisääteisillä tarkastuksilla seulotaan mahdollisia terveydentilan ja toimintakyvyn muutoksia. Opiskelija voi itse olla yhteydessä opiskeluterveydenhuollon terveydenhoitajaan. Myös terveydenhoitajan alkuinfoissa korostetaan sitä, että opiskelija voi olla yhteydessä opiskeluhuollon toimijoihin mahdollisimman pian huolen tai ongelmien ilmettyä ja matalalla kynnyksellä.

Toivottavaa on, että myös opetushenkilökunta ottaa asioita puheeksi opiskelijan kanssa hyvin matalalla kynnyksellä silloin, kun huolta ilmenee, ja opiskelijan luvalla tuo huolen opiskeluhuollon tietoon tai kehottaa opiskelijaa itse olemaan yhteydessä opiskeluhuoltoon.

Opiskelijan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen ilmoittamisen käytänteet oppilaitoksen työpäivän aikana

Mikäli terveydenhoitaja on paikalla oppilaitoksessa ja tavoitettavissa, voi akuuttiin terveysongelmaan saada terveysneuvontaa ja pientä ensiapua. Tarvittaessa terveydenhoitaja ohjaa eteenpäin päivystykseen. Opiskelijan pitkäaikaissairauksia hoidetaan yleensä omalla terveysasemalla tai erikoissairaanhoidossa.

Erityisruokavalioista opiskelija ohjataan keskustelemaan suoraan ateriapalveluiden kanssa.

Opiskelija ilmoittaa lääkityksensä opintojen alussa terveystarkastuksessa terveydenhoitajalle ja tietoja voidaan päivittää tarvittaessa myöhemmissä yhteydenottoissa/tapaamisissa. Mikäli opiskelija tarvitsee päivittäin lääkitystä, hänen tulee itse huolehtia siitä, että hänellä on tarvittavat lääkkeet mukanaan. Terveydenhoitajat eivät aina ole paikalla oppilaitoksessa, joten terveydenhoitajan luona ei säilytetä esim. diabeetikon tai epileptikon henkilökohtaisia kohtauslääkkeitä, vaan ne tulee olla opiskelijalla itsellään ja niistä tulee informoida omaa vastuuopettajaa.

Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalveluiden järjestämistapa ja ohjaus niihin hakeutumiseksi

Opiskeluterveydenhuollon sairaanhoitopalvelut toteutuvat pääsääntöisesti hyvinvointialueiden terveysasemilla. Kiireettömät asiat hoidetaan yleensä omassa kotikunnassa sijaitsevissa hyvinvointialueen terveyspalveluissa. Opiskelijalle annetaan tietoa hoitoyksiköistä sekä niihin hakeutumisesta terveydenhoitajan alkuinfoissa.

Opiskelija voi konsultoida terveydenhoitajaa siitä, milloin ja minkälaiseen hoitoon hänen tulee hakeutua. Konsultoida voi käymällä paikan päällä, puhelimitse, sähköpostilla tai Wilma-viestillä. Opiskelija voi hakeutua sairaanhoitopalveluihin myös omatoimisesti ilman terveydenhoitajan ohjausta kuten kuka tahansa hyvinvointialueen asukas.

Opiskeluterveydenhuollon lääkärin palveluissa pyritään hoitamaan ensisijaisesti mielenterveys-, syömishäiriö-, uniongelma- ja neuropsykologiset asiat, koulupoissaoloihin liittyvät terveysasiat sekä kutsuntavelvollisten tarkastukset. Terveydenhoitaja hoitaa lääkärin ajanvaraukset opiskeluterveydenhuollossa.

Opiskelijan ohjaaminen opiskeluhuoltopalveluihin kurinpitotoimen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä

Opiskelijan osallistuminen opetukseen voidaan evätä enintään kolmen työpäivän ajaksi, jos on olemassa vaara, että toisen opiskelijan taikka oppilaitoksessa tai muussa opetustilassa työskentelevän turvallisuus kärsii opiskelijan väkivaltaisen tai uhkaavan käyttäytymisen vuoksi taikka opetus tai siihen liittyvä toiminta vaikeutuu kohtuuttomasti opiskelijan häiritsevän käyttäytymisen vuoksi.

Epäämisen aikana opiskelijalle on järjestettävä 99 §:ssä tarkoitettuna opiskelijahuoltona mahdollisuus keskustella henkilökohtaisesti opiskelijahuollon psykologin tai kuraattorin kanssa. Lisäksi opiskelijalle on järjestettävä muu hänen tarvitsemansa tuki epäämisen aikana ja opiskelijan palatessa opetukseen. Opiskelijalle tehdään suunnitelma opetukseen palaamisen tukemiseksi.

Vastuupettaja huolehtii tiedonkulusta kodin ja koulun välillä sekä tarvittavin osin kokoaa moniammatillisen opiskelijahuoltoryhmän opiskelijan tuen saannin varmistamiseksi. Koululla on oma, yhtenäinen ja sovittu käytäntö siitä, miten tilanteissa toimitaan.

Tietojen luovuttamista, saamista ja salassapitoa koskevien säädösten noudattaminen yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa

Yksilökohtainen opiskeluhuolto perustuu opiskelijan ja hänen laillisen edustajansa suostumukseen. Opiskeluhuollon kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat ja lääkärit saavat käsitellä vain niitä tietoja, joita he tarvitsevat työtehtäviensä hoitamisessa.

Yksittäistä opiskelijaa koskevaa tietoa voidaan luovuttaa opiskeluhuoltopalvelun työntekijälle, jos kyseessä on sellainen työntekijä, joka kuuluu opiskelijan tueksi suostumuksella koottuun monialaiseen asiantuntijaryhmään. Mikäli kyseessä on työntekijä, joka ei ole mukana opiskelijan asian hoitamisessa monialaisessa yksilökohtaisessa opiskeluhuollossa, voi tietoa opiskelijasta luovuttaa lain säännöksen perusteella tai suostumuksella.

Tietojen luovuttamisesta on kyse esimerkiksi silloin, kun koulutuksen järjestäjä antaa toisen viranomaisen palveluksessa olevalle henkilölle, kuten hyvinvointialueen palveluksessa työskentelevälle opiskeluhuollon psykologille tai kuraattorille, pääsyn omiin tietojärjestelmiinsä ja niissä oleviin henkilötietoihin.

Opiskelijaterveydenhuollossa voidaan luovuttaa opiskelijan nimi ja syntymäaika palveluiden järjestämiseksi niiltä osin kuin tiedot ovat tarpeen hyvinvointialueen lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi. Myös tieto opiskelijan ryhmästä voidaan luovuttaa, mikäli tieto on tässä tarkoituksessa tarpeellinen.

Koulutuksen järjestäjä vastaa opiskelijarekisteriin kuuluvien henkilötietojen lainmukaisesta käsittelystä tietosuojasetuksen mukaisena rekisterinpitäjänä. Tilanteessa, jossa koulutuksen järjestäjä antaa pääsyn opiskelijarekisterin tietoihin (ml. opiskelijan nimi, yhteystiedot) hyvinvointialueen kuraattorille, psykologille, terveydenhoitajalle tai lääkärille, on kyse opiskelijan henkilötietojen luovuttamisesta toiselle rekisterinpitäjälle. Koulutuksen järjestäjän on siten ennen pääsyn antamista tarkistettava, että lakisääteiset edellytykset luovutukselle täyttyvät. Luovutuksen jälkeen hyvinvointialue vastaa tietojen lainmukaisesta käsittelystä rekisterinpitäjänä siinä tarkoituksessa, johon tiedot on luovutettu.

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon yhteistyön ja tietojen luovutuksen periaatteet koulutuksen siirtymävaiheissa

Jos alle 18-vuotias siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaisesti järjestämään opetukseen, toimintaan tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on salassapitosäännösten estämättä toimitettava opiskelijan opetuksen tai koulutuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle viipymättä.

Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä. Tietojen luovuttaminen opiskeluhuollon rekistereistä uudelle opetuksen tai koulutuksen järjestäjälle edellyttää opiskelijan tai tämän huoltajan suostumuksen.

YHTEISTYÖ OPISKELIJOIDEN JA HEIDÄN HUOLTAJIENSA KANSSA

Opiskeluhuollon toteuttaminen tulee suunnitella yhteistyössä opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa sekä oppilaitoksessa työskentelevien ja muiden opiskelijoiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa ottaen huomioon seuraavat asiat:

Eri tahojen osallistuminen koulutuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelman laatimiseen ja yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttamiseen

Opiskelijoiden, huoltajien ja läheisten osallisuutta tukevat toimintatavat ovat Careerian keskeinen keino tukea yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Osallisuutta pyritään vahvistamaan Careerissa antamalla opiskelijoille ja heidän huoltajilleen mahdollisuus osallistua ja ilmaista mielipiteitä heitä kiinnostavissa asioissa.

Opiskelun aikana yhteydenpito Careerian ja opiskelijoiden (ja alaikäisten opiskelijoiden huoltajien) välillä tapahtuu pääsääntöisesti Wilman kautta. Huoltajiin ollaan yhteydessä koko opintojen ajan. Wilma-käyttöjärjestelmää käytetään opiskeluhuoltotyön tukena. Wilmaa käytetään mm. huoltajaviestien, kyselyjen ja tiedon välittämiseen muissakin kuin opiskelijan henkilökohtaisissa asioissa.

Ensimmäisen vuoden opiskelijoiden huoltajille järjestetään kotiväenilta, jossa kerrotaan opiskeluhuolloista, erityisopetuksesta ja opinto-ohjaukseen liittyvistä asioista. Illan aikana huoltajat tutustuvat vastuuopettajaan yhteistyön ja yhteydenpidon käynnistämiseksi.

Kotiväenillassa on mahdollisuus keskustella oman nuoren vastuuopettajan kanssa opintoihin ja opiskeluun liittyvistä asioista. Huoltajilla on myös mahdollisuus tavata kotiväenillassa opiskelijahuoltohenkilöitä, erityisopettajia ja opinto-ohjaajia.

Yhteistyö muiden opiskelijan hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

Careeriassa tehdään yhteistyötä etsivän nuorisotyön kanssa yhdessä pidettävissä palaverissa 2–3 kolme kertaa vuodessa. Palaverien tarkoitus on kuulla etsivien toiveita ja sopia läsnäolosta Careerian toimipisteissä. Lisäksi osassa toimipisteitä toimii lukuvuoden aikana sovittuja päivystyksiä etsivien, seurakunnan ja Ohjaamon puolelta.

Careeriassa on sovitut yhteistyökäytännöt etsivän nuorisotyön kanssa ja oppilaitoksella on nimetty yhteyshenkilö ja yhteistyötä toteutetaan nuorisolain mukaisesti. Koulutuksen järjes-

täjän on luovutettava tiedot nuoresta, joka keskeyttää opinnot ammatillisessa koulutuksessa tai lukiokoulutuksessa. Etsivä nuorisotyö vastaanottaa nuorisolain mukaisesti tulleet eroilmoitukset. Koulutuksen järjestäjä voi jättää tiedot nuoresta luovuttamatta, jos se arvioi, ettei nuori ole etsivän nuorisotyön tuen tarpeessa. Etsivä nuorisotyö voi osallistua tarpeen mukaan opiskelijan huolikeskusteluun. Asiakkuuden voi siirtää etsivään nuorisotyöhön saattaen vaihtaen ja etsivä nuorisotyö voi osallistua nuoren eropalaveriin.

Careeriassa opiskeluhuoltosuunnitelman tekoon ovat osallistuneet sen eri vaiheissa opiskeluhuollon toimijat. Henkilöstöstä on edustusta eri ammattiryhmistä. Opiskeluhuoltosuunnitelma jaetaan myös huoltajille kommentointia varten Wilman kautta.

Opiskelijoita edustaa Opiskelijakunta ja heille lähetetään kommentoitavaksi opiskeluhuoltosuunnitelma. Opiskelijoiden mielipiteet ovat tärkeää ottaa huomioon ennen opintoihin ja muihin opiskelijoiden asemaan olennaisesti vaikuttavien päätösten tekemistä.

Yhteistyötavat ja toimenpiteet opiskelijoiden ja heidän huoltajiensa osallisuuden vahvistamiseksi

Careeria koulutuksen järjestäjänä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhuoltosuunnitelma toteutuu. Opiskeluhuolto järjestetään eri toimijoiden yhteistyönä siten, että opiskeluhuollosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Careeria tiedottaa tarjolla olevasta opiskeluhuollosta opiskelijalle ja hänen huoltajilleen.

Opiskeluhuoltoa tehdään yhteistyössä kotien kanssa. Tämä edellyttää vuorovaikutusta, luottamusta ja yhteistyötä opiskelijan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Opiskelijaan liittyvissä asioissa vastuuopettaja on ensisijainen yhteydenpitäjä kodin ja koulun välillä. Huoltajat kutsutaan tarvittaessa opiskelijan luvalla osallisiksi myös monialaisen asiantuntijaryhmän työskentelyyn.

Yksittäisen opiskelijan asioiden käsittelyyn liittyvät menettelytavat ja tietojen käsittely

Oppimiseen ja opiskelutukeen liittyvät asiat kirjataan opetushallituksen ohjeiden mukaisesti eri asiakirjoihin. Asiakirjat ovat salassa pidettäviä, ja niihin sisältyviä tietoja voivat saada vain kyseistä opiskelijaa opettavat opettajat ja muut tietoja työtehtävissään tarvitsevat henkilöt. He voivat saada tietoja siinä laajuudessa kuin he työtehtävissään tarvitsevat. Salassa pidettäviä tietoja voidaan luovuttaa laajemmin huoltajan suostumuksella.

Careerian tietosuojalla tarkoitetaan yleisesti henkilötietojen suojaamista, kuten esimerkiksi tietojen oikeanlaista käsittelyä ja tietojen suojaamista luvatonta käsittelyä vastaan. Jokaisella on oikeus omien henkilötietojensa suojaan. Tietosuojan tarkoituksena on osoittaa, missä tilanteissa ja millä laajuudella henkilötietoja voidaan käsitellä.

Careerian sivuilla on myös ilmoitus siitä, miten opiskelijan ja huoltajien henkilötietoja käsitellään. Careeriassa käsitellään opiskelijoiden henkilötietoja toiminnan suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja seurantaan opetushallinnon antaman tehtävän mukaisesti.

Alaikäisen opiskelijan itsenäinen asema opiskeluhuollon asiakkaana

Opiskelijalla on oikeus yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon, jolla pyritään edistämään opiskelijan oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja osallisuutta sekä ehkäisemään ongelmien syntymistä. Kyse on myös opiskeluhoitolpalveluiden saatavuuden ja laadun sekä varhaisen tuen turvaamisesta.

Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluja. Alaikäinen voi laissa määritellyin edellytyksin kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhooltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoollon tietoja huoltajalleen.

Yhteistyö ja suostumuksen hakeminen opiskelijalta ja tarvittaessa tämän huoltajalta yksilökohtaisessa opiskeluhoollissa

Monialainen yksilökohtainen opiskeluhoolto tarkoittaa opiskelijan tuen tarpeen selvittämistä ja opiskeluhoollon tuen järjestämistä monialaisesti. Yksittäisen opiskelijan monialaista opiskeluhoolltoa toteutetaan tapauskohtaisesti tilanteen ja tarpeen sekä opiskelijan suostumuksen mukaisesti koottavassa asiantuntijaryhmässä.

Oppimisen ja opiskelun tuen toteuttaminen edellyttää monipuolista yhteistyötä opiskelijan ja huoltajan kanssa. Kotiin ollaan aina yhteydessä, kun huoli opiskelijan oppimisesta herää ja opiskelijan tukea lähdetään suunnittelemaan.

Käytänteet opiskelijan toiveiden huomioon ottamisessa koskien huoltajien kanssa tehtävää yhteistyötä

Opiskelijan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Opiskelija määrittää itse ne henkilöt, joita hän haluaa mukaan. Alaikäisen kohdalla huoltaja lähtökohtaisesti kutsutaan, mutta tietyin edellytyksin opiskelija voi kieltää huoltajan osallistumisen.

Käytänteet opiskelijan itsenäisen aseman ja kehitystason arvioimiseksi opiskeluhoollon henkilöstöön kuuluvan sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilön toimesta

Opiskelijalla on yksilökohtaisessa opiskeluhoollissa ikänsä ja kehitystasonsa mukainen itsenäinen asema. Edellytyksenä on, ettei se ole opiskelijan oman edun vastaista. Arvion tästä tekee aina sosiaali- tai terveydenhuollon ammattihenkilö. Myös käsiteltävän asian laatu vaikuttaa opiskelijan itsenäiseen päätösvaltaan. Lain mukaan on toimittava aina ensi sijassa opiskelijan edun mukaisesti.

Yhteydenotto huoltajiin ja heidän pyytämisenä mukaan monialaisen asiantuntijaryhmän kokoontumisiin edellyttää opiskelijan suostumuksen silloin, kun hän on ikänsä ja kehitystasonsa mukaan kykenevä päättämään asiasta. Silloinkin, kun opiskelija on jo itse kykenevä tekemään päätöksiä, hänen suostumuksellaan on hyvä tehdä yhteistyötä huoltajien kanssa. Huoltajien mukanaolo on usein tärkeä tuki opiskelijalle.

Yhteisöllisen ja yksilökohtaisen opiskeluhoollon periaatteista ja toiminnasta tiedottaminen opiskelijoille, huoltajille, henkilöstölle sekä yhteistyötahoille

Opiskelijoille tiedotetaan käytössä olevassa Tuudo-sovelluksessa. Tuudo on opiskelijoiden oma sovellus, joka kokoaa yhteen kaikki tärkeimmät opiskelijapalvelut ja joukon muita hyödyllisiä palveluita.

Lisäksi opiskeluhuollosta tiedotetaan Wilma-tiedotteiden sekä oppilaitoksen opiskeluhuollon www-sivujen kautta. Henkilöstöä informoidaan erilaisissa kokouksissa, huoltajia kotiväenilloissa ja opiskelijoita mm. ryhmänohjauksessa ja oppitunneilla.

Yhteistyö yhteisten tutkinnon osien ja työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen opetuksen sekä ammatillisten tutkinnon osien opetuksen välillä

Pakolliset yhteisten tutkinnon osien opinnot suoritetaan yleensä kahden ensimmäisen opiskeluvuoden aikana ammatillisten opintojen lomassa. Opintoja on tarjolla myös yhdistettynä ammatillisten aineiden opintoihin, joten opetusta voidaan siirtää ja opetettavaa osaluuetta integroida ammatillisiin opintoihin. Opetusta voidaan järjestää myös muulla tavalla opiskelijan HOKS:an mukaisesti.

Toimipisteisiin on hankittu liikuntakärryjä väli- ja oppitunneilla hyödynnettäväksi. Opiskelijoita ohjataan aktiivisesti liikunnallisten harrastusten piiriin. Suomen ammatillisen koulutuksen kulttuuri- ja urheiluliitto SAKU ry on laatinut Ammattiosaajan työkykypassin. Työkykypassin suorittaminen tukee ammatillista kasvua ja kehittymistä sekä vahvistaa taitoja vastata työkykyhaasteisiin esimerkiksi työssä jaksamisen osalta.

Opiskeluhuollon moniammatilliset yhteistyötavat oppilaitoksen ulkopuolisten toimijoiden kanssa oppilaitosyhteisön tukemiseksi ja konsultaation järjestämiseksi sekä opiskeluhuollon kehittämiseksi

Opiskelijoille on tarjolla tukea oppilaitoksen, kunnan ja kolmannen sektorin toimesta. Opiskelijaa tuetaan tarvittavan verkoston hahmottamisessa ja luomisessa. Hänelle kerrotaan, millaisia palveluita on tarjolla oppilaitoksessa ja sen ulkopuolella sekä avataan niiden sisältöä ja merkitystä. Tarvittaessa opiskelija ohjataan tarvitsemiensa palveluiden piiriin ja varmistetaan opiskelijan kiinnittyminen niihin.

Opiskelijan luvalla voidaan olla yhteydessä esim. esivään nuorisotyöhön tarvittaessa myös koulun ulkopuolisissa elämänhallintaan liittyvissä asioissa. Yksittäistä opiskelijaa koskevissa asioissa tehdään tarvittaessa yhteistyötä oppilaitoksen ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Tällaisia tahoja ovat esimerkiksi erikoissairaanhoido, sosiaalitoimi, poliisi ja nuorisopalvelut.

Tietojen antaminen muun muassa erikoissairaanhoidon tapahtuu opiskelijan valtuuttamalla lomakkeella. Poliisiin ja lastensuojeluun voidaan olla yhteydessä ilman opiskelijan/huoltajan suostumusta, jos katsotaan esim. kotiolojen olevan alaikäiselle opiskelijalle haitalliset. On kuitenkin suotavaa olla opiskelijaan ja huoltajaan yhteydessä ennen ilmoituksen tekemistä lastensuojeluun.

Eri viranomaisten kanssa voidaan myös toteuttaa yhteistyötä konsultoimalla asiantuntijoita tarpeen mukaan opiskelijan nimeä mainitsematta. Koulun henkilöstö on vaitiolovelvollinen tiedoista, jotka he työssään saavat opiskelijasta ja perheestä. Henkilöstö ei saa ilmaista

näitä tietoja sivullisille. Sivullisia ovat koulun ulkopuolisten toimijoiden lisäksi ne koulun henkilöstöön kuuluvat, jotka eivät työskentele opiskelijan kanssa.

SUUNNITELMA OPISKELIJAN SUOJAAMISEKSI VÄKIVALLALTA, KIUSAAMISELTA JA HÄIRINNÄLTÄ

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:n mukaan opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Turvallisuuden varmistaminen edellyttää koulutuksen järjestäjältä suunnitelmallista toimintakulttuurin kehittämistä, osallistavaa valmistelua ja yhteisistä toimintatavoista sopimista.

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (164/2022) 80 §:n mukaan opettajan tai rehtorin tulee ilmoittaa tietoonsa tulleesta oppimisympäristössä tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta, syrjinnästä tai väkivallasta niistä epäillyn ja niiden kohteena olevan opiskelijan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Ilmoitusvelvollisuuden tavoitteena on tuoda esiin oppilaitoksessa tapahtuvan kiusaamisen ja häirinnän lisäksi myös koulumatkalla esiin tulevat kiusaamis- ja häirintätapaukset. Tämä edesauttaa sekä kokonaistilanteen selvittämistä että tehostaa kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä.

Koulutuksen järjestäjän tulee määritellä ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (531/2017) 80 §:n sekä oppilas- ja opiskelijahuoltolain 13 §:n mukaan toimenpiteet kiusaamisen, väkivallan ja häirinnän ehkäisemiseksi, niiden esiintymisen seuraamiseksi sekä niihin puuttumiseksi. Suunnitelmaa laadittaessa tulee ottaa huomioon sekä opiskelijoiden keskinäiset että opiskelijoiden ja oppilaitoksessa työskentelevien vuorovaikutussuhteet seuraavasti:

Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäiseminen

Hyvä kohtelu on jokaisen opiskelijan oikeus. Turvallisessa opiskeluympäristössä opiskelija voi keskittyä opiskeluun ilman pelkoa kiusaamisesta, häirinnästä, syrjinnästä ja/tai väkivallasta. Jokainen voi kokea itsensä hyväksytyksi sellaisena kuin on uskaltuen tuoda omat näkemyksensä ja mielipiteensä esille. Kiusaaminen, häirintä, syrjintä ja väkivalta ovat opiskeluympäristöissä yksiselitteisesti kiellettyjä. Opiskelija tai oppilaitoksen henkilöstö ei saa kiusata eikä syrjiä ketään eikä vaarantaa muiden turvallisuutta tai terveyttä. Asian varhainen käsittely yhdessä huoltajien kanssa edistää nuorten kokeman kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän tai väkivallan päättymistä.

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Järjestyssäännöillä edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä opiskeluympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä. Lisäksi Careeriassa on annettu muita järjestysmääräyksiä kuten esim. osasto-kohtaiset työsalien säännöt, luokkien omat säännöt ym. Näiden sääntöjen tarkoituksenmukaisuus on luoda opiskeluympäristöön turvallinen ja viihtyisä ilmapiiri sekä antaa raamit asianmukaiselle käyttäytymiselle.

Opiskelijan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden opiskelijoiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä (164/2022, 94§).

On tärkeää, että koulun henkilöstö tuntee eri lainsäädäntöihin sisältyvät velvollisuudet mahdollisen ilmoituksen tekemisestä muulle viranomaiselle ja huoltajille sekä oikeudet salla pidettävien tietojen siirtoon.

Careeria on sitoutunut kohtelevaan kaikkia, niin opiskelijoita kuin henkilökuntaa, yhdenvertaisesti ja arvostavasti sukupuolesta, seksuaalisesta suuntautumisesta, iästä, etnisestä alkuperästä, uskonnosta tai vakaumuksesta, mielipiteestä, terveydentilasta tai vammaisuudesta riippumatta. Varhainen puuttuminen ja huolen puheeksi ottaminen opiskelijoiden suojaamiseksi on jokaisen henkilökuntaan kuuluvan velvollisuus välittömästi, kun epäillään tai havaitaan kiusaamista tai häirintää. Jokaisella on oikeus turvalliseen opiskeluun sekä ystävälliseen, kunnioittavaan ja arvostavaan kohteluun.

Asioiden käsittely oppilaitosyhteisö-, opiskelijaryhmä- ja yksilötasolla

Kiusaamistapausten tullessa aikuisten tietoon käydään asia läpi tilanteessa mukana olleiden kanssa. Tilanteen mukaan tapauksia käydään läpi joko yksilö-, opiskelijaryhmä- tai toimipistetasolla.

Opiskelijoita kuullaan ja näin annetaan mahdollisuus tulla kuulluksi. Opiskelijoiden välisiä tilanteita ratkaistaessa huomioidaan opiskelijoiden ikä ja kehitystaso. Tähän liittyen tulee alaikäisen opiskelijan kohdalla huoltajaan olla yhteydessä, ja koti tulee näin myös kuulla.

On tärkeää käsitellä tilanne mahdollisimman nopeasti, kun asia on tullut oppilaitoksen tietoon. Tilanne tulee ottaa vakavasti, ymmärtää mitä on tapahtunut ja kuunnella kaikkia osapuolia. Asiallinen suhtautuminen kaikkiin osapuoliin on oleellinen osa tilanteiden selvittelyä.

Yksilöllisen tuen tai hoidon järjestäminen, muut toimenpiteet ja jälkiseuranta sekä teon tekijän että sen kohteena olevan osalta

Kiusaamistilanteissa opiskelija(t) ohjataan tarvittaessa opiskeluhuoltopalveluihin ja aina tarvittaessa muihin sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin. Avun ja keskustelun tuki tulee mahdollistaa kaikille tilanteessa mukana oleville.

Epäasiallinen kohtelu voi jatkua aikuisten huomaamatta tai muuttaa muotoaan, joten Careeriassa järjestetään myös seuranta, jolla pyritään seuraamaan tilanteen kehittymistä; jokaisen pitää voida jatkaa arkeaan turvallisesti.

Yhteistyö huoltajien kanssa

Opiskelijoille ja alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajille kerrotaan lukuvuoden alussa kiusaamisen ehkäisyn käytössä olevista toimintatavoista. Opiskelijoille ja huoltajille kerrotaan myös opiskelijoiden oikeudesta opiskeluhuoltopalveluiden käyttöön.

Epäasiallisen kohtelun tullessa oppilaitoksen tietoon järjestetään tilanteessa mukana olleiden kanssa kuulemistilaisuus. Selvittämisen aikana keskustellaan osapuolten kanssa erikseen ja alle 18-vuotiaiden opiskelijoiden huoltajien kanssa. Opiskelijoita kuullaan ja tapahtumat kirjataan Wilmaan ohjauksen ja tuen sivuille mahdollisia toimenpiteitä varten. Kirjaus on tietosuojattu eli lukuoikeus on rajattu.

Huoltajiin ollaan tarpeen mukaan myös uudestaan yhteydessä ja selvitetään opiskelijoiden tilannetta ja sitä, onko tapahtuneesta jäänyt jälkiseurauksia (esim. opiskelijan vaikeudet kouluun tulemisessa). Lisäksi voidaan tiedustella uudestaan mahdollista tarvetta opiskelu-
huollon palveluihin.

Huoltajille lähetetään lukuvuosittain kysely, jossa on myös opiskeluhooltoon liittyviä kysymyksiä. Näiden pohjalta kehitetään kodin ja koulun välistä yhteistyötä.

Yhteistyö tarvittavien viranomaisten kanssa

Vakavissa tapauksissa kiusaaminen voidaan antaa poliisiviranomaisen selvitettäväksi, sillä vaikka rikoslaissa ei ole erityistä mainintaa kiusaamisesta, voi kiusaaminen täyttää pahoinpitelyn tunnusmerkit ja näin ollen olla rikoslain mukaan rangaistavaa. Koulukiusaaminen voi täyttää rikoksen tunnusmerkit, jos uhrin mielenterveys vahingoittuu kiusaamisen seurauksena tai jos tekijä ruumiillista väkivaltaa käyttämällä kiusaa uhria.

Tärkeää on muistaa, että väkivaltaan yllyttäjät ja tekijän avustajat voivat myös syyllistyä rikokseen. Koulu voi olla yhteydessä poliisiin ja kysyä neuvoa, olisiko syytä tehdä rikosilmoitus. Vakavissa väkivaltaa sisältävissä tilanteissa otetaan välittömästi yhteys poliisiin.

Kiusaaminen voi johtaa tilanteeseen, jossa on arvioitava lastensuojelullisten toimenpiteiden tarve. Opetustoimen palveluksessa olevat ovat velvollisia salassapitosäännösten estämättä ilmoittamaan kunnan sosiaalihuollosta vastaavalle toimielimelle viipymättä, jos he ovat tehtävässään saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttävät mahdollista lastensuojelun tarpeen selvittämistä. Ilmoitusvelvollisuus voidaan toteuttaa myös yhdessä lapsen tai hänen vanhempansa kanssa. Ilmoitusvelvollisuuden perusteena voivat olla myös sellaiset opettajan tehtävänsä hoitamisen yhteydessä saamat tiedot, jotka liittyvät tapahtumiin kouluajan ulkopuolella.

Lastensuojeluilmoitus on tehtävä alle 18-vuotiaan kohdalla, mikäli huoltajan tai muun nuoren läheisen epäillään seksuaalisesti hyväksikäyttävän nuorta tai hyväksikäytölle on uhka. Tärkeintä on tehdä ilmoitus viipymättä. Salassapitosäännökset eivät koske poliisille tai lastensuojeluun tehtäviä ilmoituksia.

Suunnitelmaan perehdyttäminen ja siitä tiedottaminen henkilöstölle, opiskelijoille, huoltajille, viranomaisille ja yhteistyötahoille

Perehdytystä henkilökunnalle tarjotaan Careerian erilaisissa yhteisissä tilaisuuksissa ja sisäisissä koulutuksissa.

Careeriassa käytetään Wilmaa ja Careerian ulkoisia sivuja tiedottamisessa opiskelijoille sekä huoltajille. Lisäksi suunnitelmaa käydään läpi kolmannen sektorin tapaamisissa esim. etsivän nuorisotyön kanssa.

Opiskeluhoitosuunnitelman päivittäminen, seuranta, arviointi ja kehittäminen

Koulutuksen järjestäjän on seurattava oppilaitoksen opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumista. Koulutuksen järjestäjän on arvioitava opiskeluhuollon toteutumista ja vaikuttavuutta yhteistyössä kunnan opetustoimen ja sosiaali- ja terveystoimen kanssa sekä osallistuttava ulkopuoliseen opiskeluhuoltoon koskevaan arviointiin. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 13 § ja 25 §)

Careerian opiskeluhuoltosuunnitelman toteutumisesta, seurannasta ja arvioinnista vastaavat lainsäädännön mukaisesti sekä hyvinvointialueiden ohjausryhmät että yhteisöllinen hyvinvointiryhmä (YHR). Suunnitelman toteutumisen arvioinnissa käytetään hyväksi erilaisia tilastoja ja kyselyitä:

- Kouluterveyskysely joka toinen vuosi (THL)
- Ilmoituskanava – poikkeamat
- Turvallinen oppimisympäristö -kysely jatkuen koko vuoden
- Huoltajakysely
- Vipunen (mm. kiusaaminen, turvallisuus, työelämäpalautte)
- Amiskysely (aloitus -ja päättökysely)
- Muut palautteet ja kyselyt

Careerian henkilöstö sekä hyvinvointialueiden toimijat kokoontuvat lukukausittain kehittämään Careerian opiskeluhuoltoa. Näissä tapaamisissa käsitellään myös opiskeluhuollon suunnitelmaa ja sen toteutumista. Tietoa opiskeluhuollon onnistumisesta saadaan aikaisemmin mainitulla kerätyllä palautteella, ja lisäksi opiskeluhuollon kokonaisuutta arvioidaan myös kerätyllä tilastotiedolla, kuten opintojen keskeytyksien määrällä sekä eronneeksi katsottujen ja eronneiden määrällä.

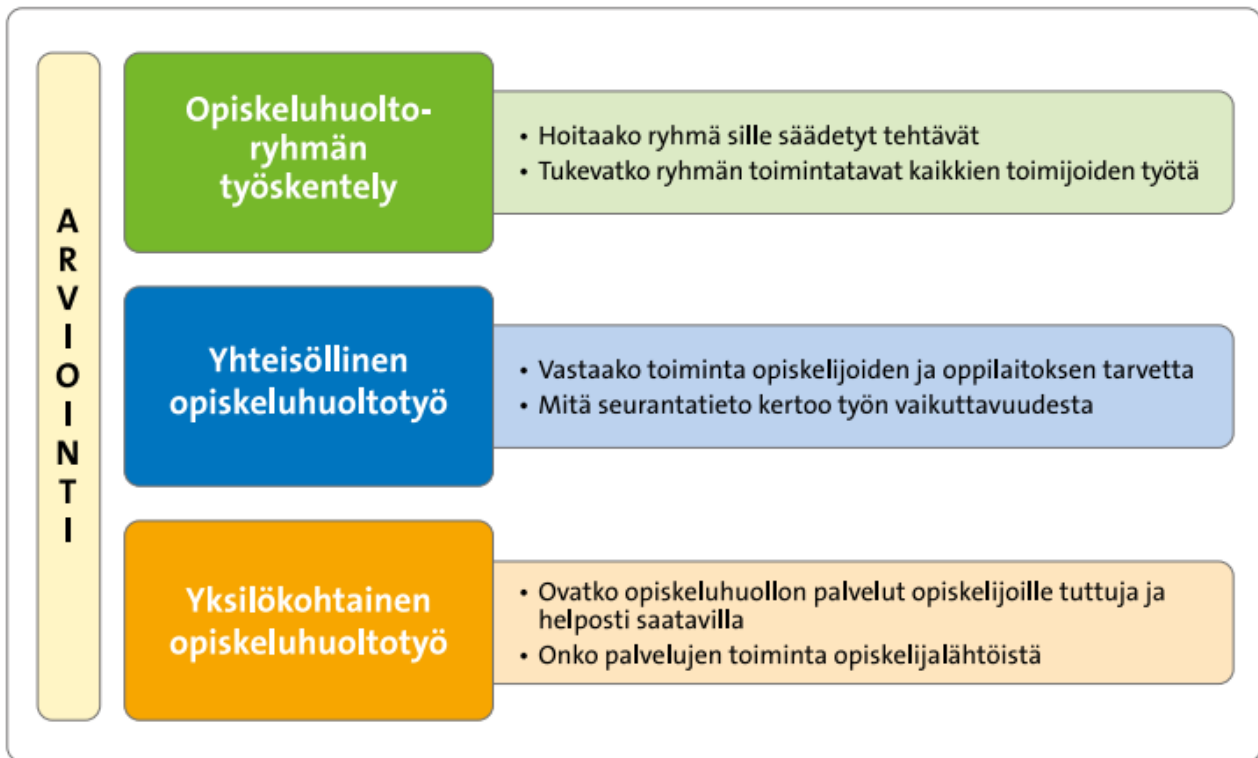
Terveellisen, turvallisen ja hyvinvoivan oppilaitoksen tarkastukset sekä riskikartoitukset ovat osa opiskeluhuollon toiminnan arviointia ja seurantaa. Kuraattorien, psykologien ja opiskeluterveydenhuollon asiakastilastot ohjautuvat hyvinvointialueille ja niitä käydään läpi heidän toimestaan.

Oppimisen tuen kokonaisuus, lakimuutos 1.8. 2026 alkaen

Oikeus oppimisen tukeen (63 §), sekä oikeus erityiseen tukeen (64 §)- uudistuvat ammatillisessa koulutuksessa 1.8.2026 alkaen. Tavoitteena ovat laadukkaan oppimisen tuen toteuttaminen ammatillisessa koulutuksessa, arjen pedagogiikan vahvistaminen ja keskeyttämisen ehkäisy. Käytännössä tarjotaan matalan kynnyksen yksilöllistä tukea jokaiselle opiskelijalle kunkin tarpeiden mukaisesti opintojen etenemiseen ja oppimiseen. Toimenpiteinä vahvistetaan erityisesti henkilökohtaistamista, ennakoivaa tukiopetusta, opinto-ohjausta, erityisopetusta ja yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

Laadukas oppimisen tuki edellyttää, että koulutuksen järjestäjällä on selkeät rakenteet, toimintatavat ja työnjako ennaltaehkäisevään, nopeaan ja joustavaan oppimisen tuen toteutukseen sekä yhteistyöhön sosiaali- ja terveydenhuollon, kuntoutuspalveluiden ja muiden sidosryhmien kanssa.

Careeria vastaa hyvinvointialueiden tiedottamisesta, sekä kouluttamisesta lain tietoon saattamiseksi. Myös huoltajat, sekä opiskelijat osallistetaan ja tiedotetaan kevään- 26 aikana.

Opiskeluhoollon kokonaisuuden arviointi THL

Careerian opiskeluhoollon arviointi tehdään opiskeluhooltoryhmän toimesta ja siihen käytetään alla olevaa pelkistettyä koontilomaketta, joka kattaa kaikki arvioitavat osa-alueet.

Opiskeluhuollon monialaisen yhteistyön tarkistuslista (omavalvonta)

0= ei toteudu, 1= Toteutuu, mutta kehitettävää, 2= Toteutuu hyvin	0-1-2
<p>Koulutuksen järjestäjällä on sopimukset lakisääteisistä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista kaikille oppilaitoksille ja yksiköille siten, että kaikki opiskelijat ovat palvelujen piirissä ja palvelut toteutuvat oppilaitos- /opetusyksikkötasolla. Ammatillisen koulutuksen opiskeluhoollon palveluissa huomioidaan myös työelämäjaksot ja työssäoppimispaikat. Lisäksi opiskeluhoollossa tehdään yhteistyötä nuorisotoimen ja kolmannen sektorin kanssa.</p>	
<p>Opiskeluterveydenhuolto</p> <ul style="list-style-type: none"> • Terveydenhoitaja osallistuu opiskeluhoolloryhmien toimintaan ja yhteisölliseen opiskeluhooltoon. • Opiskelijaterveydenhuollossa toteutuvat lakisääteiset terveystarkistukset ja terveydenhoitaja on tavoitettavissa ilman ajanvarausta. • Terveydenhoitajat antavat opiskelijoille terveysneuvontaa sekä ryhmätasolla että vastaanotolla henkilökohtaisissa keskusteluissa. • Terveydenhoitaja arvioi myös opiskelijoiden terveydellisiä edellytyksiä opiskella kyseisellä alalla. 	
<p>Lääkäripalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Määräaikaistarkastukset toteutuvat • Lääkäripalvelut vastaavat opiskelijaterveydenhuollon tavoitteita ja opiskelijoiden tarpeita • Lääkäreillä on riittävästi aikaa paneutua myös ongelmia ennalta ehkäisevään yhteisölliseen opiskeluhooltoon 	
<p>Kuraattori ja psykologipalvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjällä on sopimus kuraattori ja psykologipalvelujen tuottamisesta sekä ohjeet näihin palveluihin ohjaamisesta • Oppilaitoksissa tehdään uupumusta ja masennusta ennalta ehkäisevää työtä Kuraattorit ja psykologit ovat oppilaitoksen kuiden toimijoiden ohella keskeisessä roolissa yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttamisessa. • Kuraattori on keskeisessä roolissa sosiaalipalveluista tiedottamisessa ja ohjaamisessa sekä muussa verkostotyössä. • Kuraattorin tai psykologin puheille pääsee viimeistään 7. työpäivänä pyynnöstä ja kiireellisessä tapauksessa viimeistään seuraavana työpäivänä 	
<p>Lastensuojelu</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjällä on edustus oppilaitosten sijaintipaikkakuntien nuorten ohjaus- ja palveluverkostossa. 	

<ul style="list-style-type: none"> • Yhteistyö lastensuojeluviranomaisten kanssa on joustavaa ja lastensuojeluviranomaisten asiantuntemus saadaan tarvittaessa viiveettä hyödynnetyksi opiskelijan parhaaksi. • Palveluihin ohjaamisesta on laadittu ohjeet 	
<p>Nuorisotoimen palvelut</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjä ja oppilaitokset tekevät yhteistyötä kunnan nuorisotoimen kanssa. • Opiskelijoita kannustetaan osallistumaan kunnan järjestämään nuorisotoimintaan. • Koulutuksen järjestäjällä on toimintamalli tietojen siirrosta kuntien etsivälle nuorisotyölle. 	
<p>Palo- ja pelastustoimi sekä poliisi</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitosten turvallisuus- ja pelastussuunnitelmat on laadittu yhdessä palo- ja pelastustoimen viranhaltijoiden kanssa. • Koulutuksen järjestäjän ja oppilaitosten opiskelijahuollon henkilöstö tietävät oppilaitoksen poliisiyhdyshenkilön tai henkilöt. 	
<p>Työelämäyhteistyö</p> <ul style="list-style-type: none"> • Työpaikkaohjaajat saavat tarvittavat tiedot opiskelijoiden ohjaamiseksi 	
<p>Kolmas sektori (esim. seurakunta)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koulutuksen järjestäjä ja oppilaitokset hyödyntävät valtakunnallisten järjestöjen palveluja, materiaaleja ja kampanjatoimintaa • Koulutuksen järjestäjä ja oppilaitokset ovat kartoittaneet oman toiminta-alueensa järjestöt, joilla on yhteistyöhalua ja -kykyä. 	

Pedagoginen johtotiimi käsitteli asiaa 8.12.2025 ja palautteet asiakirjasta saatiin 12.12.2025. Hyväksytty 12.12. 2025.

LÄHTEET

Hakijan terveys ja toimintakyky. Opintopolku. <https://opintopolku.fi/konfo/fi/sivu/hakijan-terveys-ja-toimintakyky>. 16.8.2023.

Laki ammatillisesta koulutuksesta 2017/531. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2017/20170531>. 16.8.2023.

Opiskeluhuollon keskeiset periaatteet ja tavoitteet sekä opiskeluhoitosuunnitelman laatiminen ammatillisessa koulutuksessa OPH-4609-2022. Opetushallitus.

<https://www.oph.fi/fi/tilastot-ja-julkaisut/julkaisut/opiskeluhoollon-keskeiset-periaatteet-ja-tavoitteet-seka>. 16.8.2023.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013. <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2013/20131287>. 16.8.2023.

Oppivelvollisuuslaki 1214/2020. <https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2020/20201214>. 16.8.2023.

Terveystuololaki 1326/2010. <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>. 16.8.2023.